

[Svend E. Johansen.]

ninger skal medvirke i Misgerningssager og Sager, der rejser sig af politiske Lovovertrædelser. I Forslagets § 69, som det vil lyde, naar Ændringsforslaget er vedtaget, er de politiske Lovovertrædelser taget bort fra Nævningedomstolene, det vil sige, at de er borte fra Folkets Bedømmelse og, som det ærede Medlem Hr. Hartvig Frisch udtalte det ved sin Gennemgang af Betænkningen, henlagt til Rigsretten. Da Rigsretten som bekendt skal bestaa af Højesterets Dommere samt et tilsvarende Antal Rigsdagsmænd, valgt efter Forholdstalsvalgmaaden, og da politiske Lovovertrædelser som Regel begaaes af den yderliggaaende Opposition, vil det i Realiteten betyde, at de Partier og Politikere, der angribes af Oppositionen, sættes til at dømmes deres Angribere. Det er et hyggeligt Perspektiv, der her aabner sig. Perspektivet bliver ikke mindre hyggeligt, naar det betænkes, at Forslagets § 82 ogsaa bestemmer, at Opløsning af politiske Foreninger fremtidig skal henlægges til Rigsretten. Den nuværende Grundlov bestemmer, at der skal anlægges Sag mod en Forening, der administrativt er forbudt, til dens Opløsning, hvilket, jfr. den nuværende Grundlovs § 72, vel maa betyde, at Sagen skal anlægges ved et Nævningeting. Efter Forslaget bliver det Højesteret plus et tilsvarende Antal af den forbudte politiske Bevægelses politiske Modstandere, der skal fælde den inappellable Dom, om en uønsket og konkurrerende Bevægelse skal bestaa eller opløses. Det turde være det modsatte af en forsvarlig og retskaffen Betragtning, der her gør sig gældende.

Paa Folkestyrets Omraade har Forslagsstillerne jo knæsat Demokratiets Kongstanke: een Valgdag, eet Vælgerkorps — men desværre ikke eet Ting, men derimod halvandet Ting til Hverdagsbrug og Den Forenede Rigsdag til Brug ved festlige Lejligheder. Jeg har vanskeligt ved at se Fordelen og Fremskridtet, navnlig naar tages i Betragtning, at Folkestyrets Talsmænd og Værnere ikke mener, det kan betro Vælgerne at vælge alle 210 Rigsdagsmænd, men undtager Vælgerne Afgørelsen med Hensyn til Valget af 34 af Rigstingets Medlemmer. Bevares, jeg skal gerne indrømme, at Vælgerne ikke i Forvejen er besværet med Valget af Rigsdagsmænd. Vælgernes Funktion er i det store og hele at stemme paa de af Partiledelserne udpegede Kandidater, ved Landstingsvalg maa de endog nøjes med at vælge de Valgmænd, som foretager Valget. Det er maaske ogsaa, fordi man ikke vil gøre Overgangen for brat for Vælgerne, at man

kun lader dem stemme om de 175 Repræsentanter, medens man, det vil sige Partiernes Ledelser, selv paatager sig Besværet med at placere de 34. I saa Fald maa Hensynsfuldheden anerkendes, men mon den ikke er inderlig overflødig? Hvis man vil Folkestyre, maa man ogsaa ville det i sin Konsekvens, og saa maa det overlades til Vælgerne selv at bestemme, af hvem de vil repræsenteres. Valgretten maa ikke begrænses af kunstige Skranker, hverken af mere eller mindre konstruerede Valgkredse, end sige at et stort Antal Repræsentanter undrages Vælgerne selvfølgelig Bestemmelsesret. Landet bør være een Valgkreds, hvor der kan stemmes paa den Kandidat, som har den paagældende Vælgers Tillid, uanset hvor han er opstillet inden for Rigets Grænser. Jeg er meget tilbøjelig til at tro, at det ærede Medlem Hr. Victor Pürschel har Ret i, at Grundloven paa dette Omraade, sammenholdt med den reaktionære Valglov, der er stillet Forslag om, har til Hensigt at stabilisere de gamle Partier og forhindre nyes Fremkomst.

Jeg er ogsaa meget, meget tilbøjelig til at give det ærede Medlem Hr. Valdemar Sørensen Ret i, at Systemet med Landslister til Rigstinget er særdeles brugbart til at liste Erhvervenes og Organisationernes Repræsentanter ind i den lovgivende Forsamling, uden at de skal staa Ansigt til Ansigt med Vælgerne, en Prøve, de maaske vil have vanskeligt ved at bestaa. Ja, jeg er et saadant Syndens Barn, at jeg tror, at Systemet netop skal bruges i denne Hensigt, og jeg synes jo i og for sig ikke, at det var særlig betryggende, at Statsministeren for et Øjeblik siden sagde, at Placeringen paa Landslisten med Hensyn til Besættelsen af Rigstingets Pladser for Socialdemokratiets Vedkommende blev foretaget af Hovedbestyrelsen og Rigsdagsgruppens Repræsentanter, i alt ca. 80 Personer, hvilket jo ikke var et saa helt ringe Antal, mente Statsministeren. Aah jo, naar man ved, at Socialdemokratiets Stemmetail ved sidste Folketingsvalg var 760 000, saa forekommer det mig dog, at 80 Personer, der skal bestemme paa disse 760 000 Vælgeres Vegne, ikke kan kaldes en saa særlig fyldig Repræsentation.

Den eneste Fordel, jeg kan faa Øje paa i Forfatningsforslaget, som det foreligger, er Valgretsalders Nedsættelse til 23 Aar, men dette Fremskridt skal betales med Rigstingets Oprettelse og Valglovens Ophøjelse af Partivældet til Guddom i den politiske Verden; dette Fremskridt skal endvidere betales med Tilbageskridt paa